

Dosarul nr. 2ra-1898/21
2-19194965-01-2ra-25112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. O. Cojocaru, Iu. Cotruța, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Grigoraș Mihail,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigoraș Mihail împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Grigoraș Mihail și a fost menținută hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 05 decembrie 2019, Grigoraș Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a fost condamnat pentru infracțiuni grave, dosarele penale fiind intentate în privința lui ilegal. În opinia sa, Codul penal, Codul de procedură penală și Codul de executare, prevederile cărora au fost aplicate în cadrul dosarelor penale, sunt lovite de nulitate absolută, din motiv că nu au fost aprobate prin lege organică și contravin totalmente prevederilor Constituției Republicii Moldova. Prin urmare, dosarele penale au fost pornite, efectuate acțiuni de urmărire penală, examinate de instanțe, pronunțate sentințe și decizii de condamnare, care ulterior au fost

executate și acesta a fost deținut pentru a ispăși pedeapsa apreciată de instanțe într-un mod absolut ilegal.

A relatat că la 21 februarie 2014 a fost pornită în privința sa o cauză penală în baza art. 326 alin. (2), lit. b) din Codul penal. Prin sentința din 27 mai 2014 a Judecătorei Grigoriopol mun. Chișinău, menținută prin decizia din 01 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2), lit. b) din Codul penal și a fost condamnat la un an închisoare, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita profesia și activitatea de avocat, pe un termen de 5 ani.

A afirmat că la 01 aprilie 2014, în privința sa a mai fost pornită o cauză penală în baza art. 190 alin. (2) lit. b) din Codul penal. La 09 aprilie 2014 a fost reținut, iar, prin încheierea din 10 aprilie 2014 a judecătorului de instrucție în privința sa a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 20 de zile.

Prin sentința din 21 noiembrie 2014 a Judecătorei Strășeni, reclamantul a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) din Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsă 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani. În conformitate cu art. 84 alin.(4) din Codul penal, a fost inclusă integral pedeapsa neexecutată, stabilită prin sentința din 27 mai 2014 a Judecătorei Grigoriopol, fiind stabilită definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 5 ani.

Reclamantul a notat că prin decizia din 19 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău, sentința din 21 noiembrie 2014 a Judecătorei Strășeni a fost casată în partea numirii pedepsei, fiindu-i numită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni de închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita profesia și funcția de avocat pe un termen de 5 ani.

A menționat că la 10 iulie 2015, Judecătoria Strășeni a informat Penitenciarul nr. 13 Chișinău despre faptul că sentința din 21 noiembrie 2014 a intrat în vigoare la 19 mai 2015.

Grigoraș Mihail a susținut că în perioada 15 iulie 2015 – 31 mai 2017 s-a aflat în Penitenciarul-2 Lipcani. În timpul cât se afla în detenție, avocații acestuia au înaintat un șir de recursuri. Conform art. 420, 421-422, 429, 430 din Codul de procedură penală, a fost înaintat recurs ordinar împotriva deciziei din 19 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău. La 28 octombrie 2015, Curtea Supremă de Justiție a considerat recursul ordinar inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat. Ulterior, a fost depus recurs în anulare, care însă, la fel, a fost considerat inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

A invocat că la 16 mai 2017 Judecătoria Edineț, sediul Briceni a pronunțat o încheiere, prin care s-a decis să fie eliberat de pedeapsă înainte de termen cu 1 an 4 luni 8 zile.

A solicitat, în temeiul prevederilor art. 2 și 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale

procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, repararea integrală a prejudiciului material, cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procurorilor și ale instanțelor judecătorești în mărime de 5 000 000 de euro și repararea prejudiciului moral în sumă de 500 000 de euro, convertiți în lei moldovenești, la cursul BNM, la data executării hotărârii instanței de judecată.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Grigoraș Mihail a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 02 noiembrie 2020, Grigoraș Mihail a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Grigoraș Mihail și a fost menținută hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că în speță, nu au fost întrunite condițiile prevăzute de art. 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 pentru apariția dreptului la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de această lege. Astfel, Grigoraș Mihail nu poate pretinde la repararea prejudiciului în cadrul procesului civil, în mărimea și modul stabilit de această lege, deoarece legiuitorul a prevăzut exhaustiv cazurile în care este posibilă solicitarea reparării prejudiciului material sau moral.

Instanțele de judecată au considerat neîntemeiat argumentul invocat de către reclamant precum că, Codul penal și Codul de procedură penală sunt coduri inexistente, care nu pot fi puse la baza emiterii unor decizii sau sentințe în privința cetățenilor, or, prin decretele Președintelui RM nr. 873 din 06 septembrie 2002 publicat în Monitorul Oficial nr. 128-129 din 13 septembrie 2002, nr. 1283 din 02 iunie 2003 publicat în Monitorul Oficial nr.104-110, au fost promulgate Legile nr.1160-XV din 21 iunie 2002 și nr. 205-XV din 29 mai 2003 cu privire la punerea în aplicare a Codurilor nominalizate.

La data de 11 noiembrie 2021 Grigoraș Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, invocându-se că instanța de apel a ignorat prevederile Constituției RM și nu a ținut cont de faptul că Codul penal și Codul de procedură penală nu au fost aprobate prin lege organică și contravin totalmente prevederilor Constituției.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 15 iunie 2021.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 13622, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la 09 septembrie 2021 (f.d. 17, volumul II), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la 11 noiembrie 2021, este în termen.

La data de 25 noiembrie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale (f.d. 29, 31-33, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Prin referința depusă la 08 decembrie 2021, Procuratura Generală a solicitat declararea recursului ca inadmisibil, deoarece este neîntemeiat și declarativ.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grigoraș Mihail nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Grigoraș Mihail asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Grigoraș Mihail, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Grigoraș Mihail se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic